

Project Arler II (1)

W.J. Nieland, WG Archeologie

PROJECT ARLER II

Sinds 25 maart 1997 wordt door de werkgroep archeologie met toestemming van de eigenaar, dhr. H. Bos, gegraven op het terrein van de boerderij "Groot Arler". Op de eerste dag bracht dhr. Landstra een door het PHG aangeschafte caravan aldaar, zodat de gravers kunnen koffiedrinken en schuilen tegen regen en ander ongerief en waarin het een en ander aan materiaal wordt opgeslagen. De caravan zal naar de markten worden gereden en zal dan voorzien zijn van geldopbrengende reclame. De opbrengst dient ter leniging van de kosten van het onderzoek.

Aan het graven ging een vooronderzoek vooraf, waarvan door dhrn. Nieland, Gerretsen en Schaap een boekje is gemaakt. Het is verkrijgbaar bij "Willow" voor f 7.50. De inhoud van dit boekje is in het prille voorjaar besproken met het ROB, waarna toestemming is verleend voor de ontgraving (let wel: niet opgraving) van de fundamente van het zoekgeraakte huis "Arler".

Inmiddels is er door 18 verschillende leden in verschillende teamsamensellingen gemiddeld 2 dagen per week ('s zaterdags en een andere dag) enige uren gegraven. Totaal is er inmiddels ruim 200 uur besteed en is er ongeveer 22 meter sleuf gegraven, met als belangrijkste resultaat dat een deel van de fundamente zijn gevonden en blootgelegd. E.e.a. ligt ongeveer op de plaats waar het in het vooronderzoek werd verondersteld zich te bevinden. Er is erg veel puin uit de grond gehaald. Het aantal bruikbare stukken steen is uiterst minimaal, hetwelk betekent dat het huis gedegeen is geslecht en al het bruikbare is afgevoerd. Er wordt daarom ook erg veel los kalk-cement gevonden.

Het vinden van het eerste stuk fundament heeft de gravers in onderling overleg doen besluiten om het tracee van de sleuf enigszins te verleggen en de fundamente te volgen en zoveel mogelijk bloot te leggen.

De werkzaamheden worden een beetje gehinderd door de hoogte van het grondwater. Vrijwel de gehele sleuf lijkt op een sloot. Waarschijnlijk is het hoge grondwaterpeil er de oorzaak van dat indertijd niet álles verdwenen is. Met name het onderste deel is blijven liggen en dát wordt nu aangetroffen.

De aangetroffen fundamenten (zie kaartje) zijn, voor zover voorlopig kon worden nagegaan bij dit grondwaterpeil, zonder voetverbreding op de zandlaag gebouwd op een diepte t.o.v. het huidige maaiveld van ca. 155 cm. Uit de diepte van de puinlaag ernaast én de samenstelling van de daar onderliggende grond kon worden afgeleid dat het oorspronkelijk grachtniveau ca. 85 cm beneden het huidige maaiveld lag. De dikte van de puinlaag is variabel, doch begint boven de fundamenten ca. 20 cm onder de plag. Uit bouwresten (stenen, tegels, dakpannen) is waarschijnlijk nog veel informatie te halen, doch die zullen dan eerst nauwgezet moeten worden bestudeerd.

Uiteraard zijn er ook allerlei scherven van aardewerk, Steengoed en glas gevonden. Voorlopig is daarvan de indruk dat het materiaal uit allerlei tijden afkomstig is. Speciale vermelding verdienen: een VOC muntje (geslagen te Harderwijk in 1790), een uiterst vreemd kapmes (wapen-?), een gedecoreerd lepel-(vork) steeltje met de letters G en A in een hartje en enkele kogeltjes (knikkers ?).

Het project zal doorlopen tot half september. Volgens de prognose is dan aan één kant van de bomenrij het fundament blootgelegd, in kaart gebracht en gefotografeerd. Vervolgens moet het terrein worden hersteld en moet er gras worden ingezaaid. Het kan echter zijn dat er toestemming wordt verkregen het ontdekte nog een seizoen open te laten liggen. Zó kan dan volgend jaar het terrein aan de andere kant van de bomenrij worden onderzocht waarbij waarschijnlijk een compleet beeld over Arler ontstaat. De nog voor eventueel restauratiewerk elders en/of voor nader onderzoek benodigde bouwfragmenten zullen voorlopig bewaard blijven. Het is aan dhr. Bos of hij het gevonden puin nog een bestemming geeft of wil laten afvoeren.

Hoewel het onderzoek volgens planning verloopt is er altijd behoefte aan mensen die willen meewerken, zowel vanuit de werkgroep als van daarbuiten. In principe wordt er op zaterdag van 10.00 uur tot 15.00 uur gewerkt, onder voorbehoud van de weersomstandigheden. Echter, er kan ook op andere momenten gewerkt worden, doch dat moet dan wel even gecoördineerd worden. Als u dus op een door-de-weekse-dag of s'avonds wilt graven, neem dan even contact op met dhr. Van Kuijl tel. 356541. Ook van de werkgroepleden wordt verwacht dat zij zich actief betonen en het niet van een ander laten afhangen of zij geïnformeerd zijn over het wel of niet graven. Informeer dus zélf en zeg niet achteraf 'ik wist niet dat er gegraven werd'! U doet er vooral uzelf tekort mee.

